

Kort verslag 2e Jaarcongres

Mr. drs. N. Wisman*

98

Op 29 maart jl. vond het tweede jaarcongres van de Vereniging Privacy Recht plaats. Opnieuw in *De Fabrique* in Maarssen (Utrecht), met een nog grotere opkomst dan op het eerste jaarcongres (meer dan 100 deelnemers) en wederom inhoudelijk zeer interessant en geanimeerd door actieve inbreng van de leden aan de discussie. Onderwerp van het congres was uiteraard het voorstel van een Algemene Verordening gegevensbescherming COM(2012)11, een onderwerp dat de meeste privacyjuristen en andere beoefenaren van het 'privacyvak' nu eenmaal behoorlijk bezighoudt.

De eerste spreker is mr. Peter Hustinx, de Europese toezichthouder voor gegevensbescherming. Hustinx schetst de voorgeschiedenis: hoe is men tot deze Verordening gekomen? Vervolgens geeft hij een overzicht en een eerste beoordeling. Naar de mening van Hustinx is een van de bezwaren van het nu voorgestelde raamwerk dat het nog steeds niet alles omvattend is: naast het voorstel van een Algemene Verordening gegevensbescherming is er immers een Richtlijn voor bescherming van persoonsgegevens in het kader van rechtshandhaving in strafzaken. Naast de Verordening, die rechtstreekse en directe werking heeft in de lidstaten van de Unie, zal dus toch weer nationale wetgeving ter bescherming van persoonsgegevens ontstaan. Op diverse bepalingen in de Algemene Verordening heeft Hustinx kritiek omdat deze onvoldoende doordacht zijn. Hij waarschuwt dat veel onvolkomenheden tijdens het wetgevingsproces gerepareerd zullen moeten worden. Hustinx gaat ook in op de positie van de nationale toezichthouders en de rol van het nieuwe Europees Comité voor gegevensbescherming, dat in de plaats zal treden van de Artikel 29-werkgroep, en belangrijke nieuwe bevoegdheden krijgt. Tot slot geeft Hustinx een vooruitblik op het wetgevingsproces. Dit zal naar verwachting van Hustinx nog geruime tijd in beslag nemen. De eerste lezing van het Europees Parlement en de Raad verwacht hij pas eind 2012 of begin 2013. Naar verwachting zal ook een tweede lezing volgen. Gegeven de ruime termijn van inwerkingtreding zal de Verordening na vaststelling dan ook pas in 2016 in werking kunnen treden.

Vervolgens houdt mr. Peter Blok, rechter in de Rechtbank 's-Gravenhage, een vlot verhaal over de aspecten 'rechtsbescherming' en 'handhaving' uit de Verordening. Blok opent zijn lezing met de direct pakkende waarschu-

wing 'Het wordt menens'. Hij beschrijft de verschillende 'prikkelers' die de Verordening kent, zoals de boetes die in vergelijking met de huidige situatie aanzienlijk te noemen zijn. Hij kijkt ook naar de rol van nationale toezichthouders, zoals het CBP, onder de Verordening en stelt vast dat deze wel degelijk een handhavingsplicht lijkt te kennen (o.a. artikel 52, artikel 79 lid 4, 5 en 6, artikel 74 lid 2 en 4 en overweging 15). Gelukkig staat daar ook een plicht tegenover voor de lidstaten om te verzekeren dat de lidstaten voldoende 'resources' ter beschikking stellen. Blok constateert verder nog dat de bepalingen over internationale rechtsmacht (toepasselijk recht en bevoegde rechter) vragen oproepen ten aanzien van de verhouding tot het EEX-verdrag. Onduidelijk is waarom niet besloten is om bij het EEX-verdrag aan te sluiten. Overigens zou de Vereniging Privacy Recht naar zijn mening moeten overwegen om haar naam te wijzigen in 'Vereniging Bescherming Persoonsgegevens' nu artikel 1.2 van de Verordening het heeft over '[the] right to the protection of personal data' en niet over '[the] right to privacy' (artikel 1.1 van de Richtlijn).

Na een korte pauze neemt mr. Gerrit-Jan Zwenne (advocaat partner bij Bird & Bird en hoogleraar privacy aan de Radboud Universiteit Nijmegen en bestuurslid van de VPR) het woord. Zijn presentatie is getiteld 'Worden de in het verleden geconstateerde problemen met betrekking tot de Wbp en de Richtlijn opgelost door de Verordening?'. Zwenne verwijst hier naar de conclusies van de onder zijn leiding uitgevoerde evaluatie van de Wbp in 2007. De geconstateerde problemen zijn onder meer dat de regelgeving te ingewikkeld is, neigt naar overregulering, dat sprake is van een hoog abstractieniveau en open en onduidelijke begrippen worden gebruikt en moeilijk in te vullen open normen. De uitvoeringskosten van de nu geldende wetgeving zijn te hoog en er is maar beperkte aansluiting bij nieuwe technologie. Internationaal gezien zijn er veel verschillen in wetgeving wat leidt tot (rechts)onzekerheid. Volgens Zwenne zullen onder de nieuwe Verordening zeker niet alle geconstateerde problemen opgelost worden. Wat betreft de verschillen in wetgeving tussen de lidstaten is het bovendien de vraag of volledige harmonisatie wel mogelijk of zelfs wenselijk is. Ook kan gebruik van open normen nooit volledig voorkomen worden wil de regeling in de praktijk nog enigszins werkbaar zijn.

---

* Nynke Wisman is bestuurslid van de Vereniging Privacy Recht, directeur-eigenaar van Nynke Wisman Legal Services en redacteur van dit tijdschrift.

Mr. Hester de Vries (voorzitter van de VPR en advocaat-partner bij Kennedy Van der Laan) verkent in haar bijdrage de gevolgen van de toepassing van de Verordening in de praktijk. Zij doet dit aan de hand van het voorbeeld van commercieel gebruik van persoonsgegevens, onder de titel 'het nieuwe goud en de nieuwe regels'. Het CBP heeft persoonsgegevens bestempeld tot 'het nieuwe goud', gegeven bijvoorbeeld de beurswaarde van internetbedrijven die gratis diensten aanbieden en zo veel persoonsgegevens verzamelen. De Vries behandelt in vogelvlucht een aantal begrippen onder de Verordening, zoals 'persoonsgegevens', 'verwerker', 'toestemming' en gaat zo in op de territoriale werkingssfeer van de Verordening, de positie van kinderen en uiteraard op de passage over profilering en gebruik van persoonsgegevens voor commerciële doeleinden. Zo wijst ze onder meer op het feit dat het absolute recht van verzet bij commercieel gebruik van persoonsgegevens achterhaald lijkt, nu de tekst van de Verordening in lid 3 van artikel 19 bepaalt dat de gegevens voor commerciële doeleinden na uiting van bezwaar door de betrokkene niet langer zullen worden verwerkt 'wanneer een bezwaar (...) gegrond wordt verklaard'. Zij gaat er overigens van uit dat dit een van de slordigheden is die in het wetgevingsproces zijn geslopen en die in een later stadium zullen worden gecorrigeerd.

Na de lunchpauze volgt een vlammend betoog van mr. Janneke Sloetjes van Bits of Freedom. Zij noemt een aantal punten uit de conceptverordening die Bits of Freedom positief vindt ('liked') en een aantal negatieve punten ('unliked'). Tot de positieve behoren de beginselen van *privacy by design* en *privacy by default*, het principe van dataminimalisatie, data portability en de brede meldplicht datalekken. Deze beginselen moeten nog wel wat verder worden uitgewerkt om ervoor te zorgen dat ze echt de bescherming bieden die ze beogen. Daarentegen staat Bits of Freedom niet erg positief tegenover onder meer het feit dat een heel aantal belangrijke regels niet geldt voor bedrijven met minder dan 250 werknemers, en maakt zij zich zorgen over het ontbreken van rechtsbescherming tegen bevragingen door buitenlandse autoriteiten.

Laatste spreker is Sergej Katus, privacy officer bij NS, die een presentatie houdt over privacycompliance bij zijn bedrijf. Hij plaatst allereerst *compliance* in een breder perspectief, met name in relatie tot *governance* en *risk management*. Daarna beschrijft hij hoe een *business case* voor een adequate privacy governance er in de praktijk uitziet. Helaas komt Katus niet toe aan de bespreking van de standpunten van VNO-NCW over het voorstel van de Verordening, zoals aangekondigd in het programma. De aanwezigen leggen hem het vuur na aan de schenen over de gegevensverwerking door NS in het kader van de ov-chipkaart, hetgeen strikt genomen slechts een beperkt onderdeel van zijn verhaal vormde. Katus laat zich hier evengoed niet door uit het veld slaan.

Het belooft een goede traditie te worden om het jaarcongres van de VPR af te sluiten met het spel 'Petje op, petje af', gepresenteerd door VPR-bestuurslid Jeroen Terstegge. Dit jaar mag de winnaar trots zijn op zijn parate kennis over het voorstel van de Algemene Verordening gegevensbescherming.